

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«КУЛЬТУРОЛОГІЯ» («CULTURAL STUDIES»)

ОНОВЛЕНА ВЕРСІЯ ПРОГРАМИ,
ЩО ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ З 2026-2027 н.р.

ІД за базою ЄДЕБО 67920
третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії,

за спеціальністю В12 Культурологія та музеєзнавство
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Освітня кваліфікація: Доктор філософії з культурології

Затверджено рішенням
Вченої ради Східноукраїнським
національним
університетом імені Володимира Даля
протокол № 12 від «30» 06 2025 р.
Освітньо-наукова програма вводиться в
дію з 2025-2026 навчального року
Наказ № 97/01-1 від 30.06.2025 р.

В.о. ректора Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Олександр ЦЕЛІЩЕВ

Київ 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Перший проректор

Дмитро МАРЧЕНКО

**Начальник відділу забезпечення
якості освітньої діяльності та
якості вищої освіти**

Людмила ВОЛОДИНА

**Директор центру організаційно-
методичного забезпечення
освітньої діяльності**

Павло БОРОВІК

**Декан факультету
права, гуманітарних і
соціальних наук**

Олена АРСЕНТЬЄВА

**Завідувачка кафедри
Господарсько-правових та
суспільно-політичних дисциплін**

Ольга ШАПОВАЛОВА

ПЕРЕДМОВА.

Освітньо-наукова програма Культурологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки є оновленою редакцією програми, що була акредитована раніше (сертифікат про акредитацію № 18212 дійсний до 28.05.2026). Програма зберігає свій ідентифікатор в ЄДЕБО та розроблена для забезпечення безперервності та якості освітнього процесу, а також для актуалізації її змісту відповідно до сучасних викликів **наукової та викладацької діяльності**.

Оновлена програма вводиться в дію з 2026-2027 навчального року. Вона є нормативним документом, розробленим у відповідності до вимог чинного законодавства та враховує зміни, внесені наказами МОН України. Зміни до програми спрямовані на посилення її **наукової, дослідницької та педагогічної складових**, а також на розширення можливостей для формування **індивідуальних освітньо-наукових траєкторій** здобувачів.

Програма заснована на **компетентнісному підході**. Вона забезпечує формування у здобувачів **фундаментальних знань, методології наукових досліджень** та практичних навичок, необхідних для успішної **наукової, науково-педагогічної та інноваційної діяльності**. Програма розроблена з урахуванням пропозицій стейкхолдерів та базується на результатах періодичного моніторингу якості, що дозволяє гарантувати її актуальність та відповідність потребам наукової спільноти та ринку праці.

Детальна інформація про внесені зміни та їх обґрунтування зафіксована в окремому **Аркуші змін**, що є невід'ємним додатком до даної освітньої програми.

Розроблено робочою групою у складі:

1. Ольга СМОЛІНА (керівник робочої групи, гарант програми) – професор кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін, доктор культурології, професор
2. Наталія БАРНА (член робочої групи) – завідувачка кафедри педагогіки, української філології та журналістики, доктор філософських наук, професор
3. Наталія ШЕЛКОВАЯ (член робочої групи) – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін СНУ ім. В. Даля
4. Тетяна ГРАЧОВА (представник роботодавця/наукової установи) – начальник Управління культури, молоді та спорту Сіверськодонецької міської військової адміністрації
5. Альона ДАНІЛОВА (представник здобувачів освіти) – здобувачка ОІІІ Культурологія третього року навчання.

До обговорення освітньої програми було залучено стейкхолдерів:

1. Юлія САБАДАШ (професор, Маріупольський державний університет)
2. Володимир ВИТКАЛОВ (професор, Рівненський державний гуманітарний університет)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Директорка Луганського обласного краєзнавчого музею, Олеся МІЛОВАНОВА
2. Директор Фахового мистецького коледжу Луганської державної академії культури і мистецтв, заслужений діяч мистецтв України, Сергій ПЛУТАЛОВ

АРКУШ ЗМІН

до Освітньо-наукової програми 2025 р. «Культурологія» ID за базою СДЄБО 67920 третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Номер зміни	Дата внесення	Підстава для внесення змін	Розділ програми, до якого внесено зміни (з номером сторінки)	Зміст зміни	Підписи (Гарант програми, завідувач кафедри)
1.	Грудень 2025-січень 2026 рр.	Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції від 30 серпня 2024 р. № 1021)	Титульний аркуш, Передмова, Профіль ОНП	Зміна назв галузі та спеціальності у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021) Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти	Ольга СМОЛІНА Ольга ШАПОВА-ЛОВА
2	Грудень 2025-січень 2026 рр.	Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.	2. Структура освітньої складової ОНП доктора філософії 1.3 Підготовка та проведення атестації	Додано форму атестації «Кваліфікаційний іспит». у відповідності до нової редакції Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.	Ольга СМОЛІНА Ольга ШАПОВА-ЛОВА
3	Грудень 2025-січень 2026 рр.	Постанова КМУ № 44; Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.	Характеристика освітньої програми – обсяг програми – обсяг дисертації	Додано уточнення щодо мінімального та максимального обсягу дисертації у відповідності до Постанови КМУ № 44 та Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.	Ольга СМОЛІНА Ольга ШАПОВА-ЛОВА

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу, що здійснює підготовку	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, кафедра господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень, відповідає НРК України – 8 рівень, EFQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Код і назва галузі знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Код і назва спеціальності	B12 Культурологія та музеєзнавство
Офіційна назва освітньої програми	Культурологія
ID в СДЕБО	67920
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії з культурології (стандарту немає)
Форма навчання та розрахунковий строк виконання освітньої програми	Інституційна. Термін навчання: 4 роки.
Кваліфікація в дипломі	Науковий ступінь — Доктор філософії Галузь знань — В Культура, мистецтво та гуманітарні науки. Спеціальність — B12 Культурологія та музеєзнавство, Освітньо-наукова програма — Культурологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС (освітня складова)
Наявність акредитації	Акредитована, сертифікат № 18212 дійсний до 28.05.2026
Передумови	Для здобуття освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь «магістр»
Мова(и) викладання	українська мова

Періодичність перегляду та оновлення освітньої програми	Перегляд ОП відбувається щороку, оновлення не рідше одного разу на два роки або за наявності суттєвих змін у законодавстві, стандартах вищої освіти чи потребах ринку праці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=4049
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до проведення оригінальних наукових досліджень , отримання нових науково-обґрунтованих результатів та вирішення складних наукових і практичних проблем у галузі В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.	
Програма спрямована на формування: <ul style="list-style-type: none"> • глибоких теоретичних знань з культурології, • навичок дослідницької роботи, • педагогічних компетентностей, необхідних для викладацької діяльності, • здатності до генерації нових ідей та критичного аналізу інформації. 	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань: <u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u></p> <p>Спеціальність: В12 Культурологія та музеєзнавство</p> <p>Об'єкт вивчення: концептуальні засади культурології як науки, напрями й етапи розвитку культурологічної думки, культура як цілісність, конкретно-історичні явища культури, процеси, тенденції, напрями та явища в культурі.</p> <p>Цілі навчання: набуття компетентностей для здійснення самостійної наукової роботи з аналізу, виявлення й дослідження процесів та явищ в культурі, закономірностей їх виникнення, еволюції та функціонування, а також для здійснення викладацької діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: понятійно-категоріальний апарат культурології як науки: концептуальні засади культурології, основні історичні етапи її становлення та розвитку, теоретичні напрями та школи сучасної культурології; морфологія та типологія культур; культурно-історичні типи, динаміка культури; культурна пам'ять; культура та традиція; компоненти культури; культура та гра; культура та комунікація; символ і знак у культурі; мова як феномен культури; культура та суспільство, культура й особистість; культурні інститути; культура професійних сфер діяльності; глобально-цивілізаційні засади культури; феномен культурогенезу; культура в добу Інтернет-технологій; проблеми та суперечності сучасного культурного процесу.</p>

	<p>Методи, методики та технології: культурологічний підхід, антропологічний, ціннісний, семіотичний та герменевтичний підходи; методи інтерпретації, аналізу, синтезу. Метод експерименту, польових досліджень та включеного спостереження. Метод контент-аналізу. Спеціальні методи (залежно від обраного ракурсу дослідження).</p> <p>Інструменти та обладнання: доступ до Інтернету, до наукометричних баз Scopus та Web of Science, до сайтів провідних національних, європейських та американських бібліотек і архівів. Література з фаху.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Формування у здобувачів ступеня доктора філософії компетентностей, необхідних для проведення оригінальних досліджень, отримання нових наукових результатів та вирішення складних наукових проблем. Це забезпечується шляхом інтеграції дослідницько-орієнтованих підходів до навчання, що включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проведення власного наукового дослідження під керівництвом досвідченого науковця. • Співпрацю з науковими установами та партнерами для проведення спільних досліджень та стажувань. • Публікацію наукових праць у вітчизняних та міжнародних рецензованих виданнях. • Участь у наукових конференціях, семінарах та симпозіумах для апробації результатів. • Реалізацію програм академічної мобільності для розширення наукового світогляду. <p>Такий підхід сприяє формуванню професійних компетентностей, необхідних для присвоєння кваліфікації науковця та викладача закладу вищої освіти.</p>
<p>Особливості програми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Освітня складова: Спрямована на поглиблення теоретичних знань та опанування методології наукових досліджень. • Наукова складова: Передбачає проведення власного наукового дослідження, підготовку наукових публікацій та оформлення результатів у вигляді дисертації. • Обсяг дисертації: Мінімальний та максимальний обсяг основного тексту дисертації встановлюється 150-180 сторінок відповідно до специфіки галузі знань та спеціальності. • Інтеграція компетентностей: ОНП забезпечує взаємозв'язок між компетентностями, необхідними для наукової та викладацької діяльності, що є ключовою особливістю підготовки доктора філософії.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник програми доктора філософії здатен виконувати професійні завдання, що потребують поглиблених знань, навичок проведення наукових досліджень, аналітичного мислення та вирішення складних проблем у сфері культури в процесі наукової, освітньої та консультаційної діяльності.
	<p>Можливі посади відповідно до Класифікатора професій (ДК 003:2010): асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) закладу вищої освіти (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), керівники малих підприємств без апарату управління (131).</p>
Подальше навчання	<p>Доктор філософії з культурології може здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.</p> <p>Випускники освітньо-наукової програми Культурологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти мають можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Продовжити навчання за програмами докторантури у вітчизняних чи закордонних закладах вищої освіти та наукових установах. • Поглибити або розширити свої наукові та професійні компетентності через участь у програмах післядипломної освіти, сертифікатних курсах та тренінгах, що реалізуються в межах формальної, неформальної та інформальної освіти. • Підвищувати кваліфікацію у сфері викладання та наукового керівництва протягом життя.
5 – Викладання та оцінювання	

<p>Викладання та навчання</p>	<p>Застосовується студентоцентризований, проблемно-орієнтований та дослідницький підхід до навчання. Методи викладання та навчання спрямовані на формування компетентностей, необхідних для самостійної наукової та викладацької роботи, і включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аудиторні заняття: лекції, семінари, вебінари, гостьові лекції та практичні заняття з поглиблених та міждисциплінарних курсів. • Інтерактивні та дискусійні методи: наукові семінари, обговорення результатів досліджень, дискусії щодо нових теорій та підходів у культурології. • Самостійна робота: робота з науковою літературою, базами даних та електронними ресурсами, підготовка оглядів та аналітичних матеріалів, робота над освітніми компонентами та індивідуальним планом. • Науково-дослідницька робота: <ul style="list-style-type: none"> ○ Проведення власного дисертаційного дослідження: від обрання та затвердження теми, розробки плану, збору емпіричного та теоретичного матеріалу до написання роботи та її захисту. ○ Академічне письмо: написання наукових статей, тез доповідей, розділів дисертації. ○ Участь у науковій спільноті: участь у наукових форумах, конференціях, семінарах, круглих столах, проєктних групах та стажуваннях. • Педагогічна практика: проведення семінарських та практичних занять для здобувачів освіти нижчих рівнів (бакалаврів та магістрів) для набуття викладацьких навичок. • Комунікація з науковим керівником: регулярні консультації, обговорення плану та ходу досліджень, отримання зворотного зв'язку та професійної підтримки.
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів ступеня доктора філософії є комплексним і спрямоване на визначення рівня набутих ними компетентностей, а також на прогрес у науково-дослідній роботі. Воно проводиться з використанням таких методів:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Поточний контроль: <ul style="list-style-type: none"> ○ Усне та письмове опитування та тестування для перевірки теоретичних знань. ○ Презентації та доповіді на наукових семінарах для оцінки прогресу в дисертаційному дослідженні. ○ Оцінка наукових публікацій та тез доповідей як результатів наукової складової програми. • Підсумковий контроль: <ul style="list-style-type: none"> ○ Іспити та заліки з обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів. ○ Кваліфікаційний іспит для перевірки знань за спеціальністю. • Атестація: <ul style="list-style-type: none"> ○ Публічний захист дисертації, що є головним етапом атестації та проводиться згідно з вимогами, визначеними Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. <p>Для оцінювання використовуються технології системи e-Campus, а також інші інструменти, що забезпечують прозорість та об'єктивність оцінювання.</p>
6 - Програмні компетентності¹⁵	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми культури та культурології, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в галузі культурології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань фундаментальної та професійної культурологічної практики
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та визначати шляхи їх реалізації.</p> <p>ЗК 4. Здатність до написання українською та іноземною мовою власних наукових публікацій різного змісту та обсягу.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та навчальній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності, на засадах науковості та толерантності, усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця.</p> <p>ЗК 7. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, адаптуватися в соціальному та професійному середовищі.</p>

	<p>ЗК 8. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в культурології та дотичних до неї галузях.</p> <p>ЗК 9. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя, прагнення до реалізації власного творчого та наукового потенціалу в інтересах розвитку особистості, суспільства, культури і держави.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні компетентності)</p>	<p>СК 1. Здатність аналізувати концептуальні засади культурології як науки, провідні напрями й етапи розвитку культурологічної думки.</p> <p>СК 2. Здатність досліджувати культуру як цілісність, конкретно-історичні явища культури і мистецтва в контексті культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюцію та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном.</p> <p>СК 3. Здатність використовувати у професійній діяльності знання загальних засад культурної політики, нормативно-правових, законодавчих актів України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини.</p> <p>СК 4. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.</p> <p>СК 5. Здатність до тлумачення та інтерпретації феноменів культури з використанням існуючих та власних теоретичних моделей, що передбачає переосмислення наявних і створення нових цілісних знань.</p> <p>СК 6. Здатність ґрунтувати власне наукове дослідження на знаннях методології загальногуманітарного та культурологічного аналізу процесів, явищ, артефактів, творів мистецтва і пам'яток культури.</p> <p>СК 7. Здатність викладати культурологічні дисципліни на високому науковому рівні з використанням знань про їх організаційне та науково-методичне забезпечення відповідно до сучасних тенденцій педагогіки вищої школи.</p> <p>СК 8. Здатність до написання наукової та складання навчальної літератури з урахуванням сучасних вимог науки та змісту навчальних програм в галузі культурології.</p> <p>СК 9. Здатність розуміти, обґрунтовувати та сприяти вирішенню проблем та суперечностей сучасного культурного процесу, культури в добу Інтернет-технологій, постмодерністської та метамодерністської культурної ситуації.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання (Program learning outcomes)</p>	

ПРН 1. Розуміння шляхів розвитку і сучасних проблем фундаментальної та прикладної культурології, а також мистецтва в контексті культури.

ПРН 2. Знання змісту та обсягу навчальних програм з окремих нормативних та вибіркових дисциплін, навчальних планів відповідно до стандартів вищої освіти та з урахуванням сучасних досягнень світової науки про культуру.

ПРН 3. Знання методології культурологічного аналізу процесів, явищ, артефактів, творів мистецтва і пам'яток культури.

ПРН 4. Знання законодавства України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини та охорони пам'яток.

ПРН 5. Визначати основні напрями та закономірності розвитку культурології та культурологічної освіти в контексті світових інтеграційних та глобалізаційних процесів.

ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.

ПРН 7. Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 8. Ефективно здійснювати інформаційний пошук відповідно до напрямку власних наукових досліджень, дотримуватись чинних норм авторського права та права інтелектуальної власності.

ПРН 9. Проводити узагальнення результатів наукових досліджень та здійснювати підготовку їх до оприлюднення у наукових засобах інформації.

ПРН 10. Складати/розробляти навчальну та навчально-наукову літературу.

PLO 1. Understanding contemporary issues in fundamental and applied cultural studies, as well as art in the context of culture.

PLO 2. Knowledge of the content and scope of educational programmes in individual compulsory and elective disciplines, and curricula in accordance with higher education standards and modern achievements in cultural studies.

PLO 3. Knowledge of the methodology of cultural studies analysis of processes, phenomena, artefacts, and works of art.

PLO 4. Knowledge of Ukrainian law in the field of culture, art, and the protection of cultural heritage.

PLO 5. Ability to identify the main directions and patterns in the development of cultural studies and cultural education in the context of global integration and globalisation processes.

PLO 6. Ability to analyse socio-cultural processes using modern modelling and forecasting methods; to investigate culture as a whole; to study specific historical phenomena of culture and art; and to identify universal patterns of their emergence, evolution, and functioning in accordance with the vectors of societal development in Ukraine and global trends.

PLO 7. Ability to conduct scientific research and carry out teaching activities using creative methods and approaches.

PLO 8. Ability to conduct effective information searches in accordance with the direction of one's own scientific research and to comply with copyright and intellectual property rights.

PLO 9. Ability to generalise the results of scientific research and prepare them for publication in academic outlets.

PLO 10. Ability to compile and develop educational and academic literature.

ПРН 11. Готувати доповіді та доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня.

ПРН 12. Здійснювати професійну діяльність у соціальній взаємодії, що заснована на гуманістичних і етичних засадах. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, науковою та освітньою спільнотою.

ПРН 13. Приймати рішення щодо планування та організації певних видів наукових та навчальних робіт, брати на себе відповідальність за результати роботи.

ПРН 14. Використовувати навички усної та письмової комунікації іноземною мовою, аналізувати фахові тексти іноземною мовою; перекладати іншомовні фахові джерела; подавати результати власних наукових досліджень на міжнародних наукових заходах та у наукових періодичних виданнях за кордоном.

ПРН 15. Сприяти формуванню високих моральних якостей у здобувачів вищої освіти.

ПРН 16. Дотримуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму при здійсненні наукової та освітньої професійної діяльності.

ПРН 17. Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики у професійній діяльності.

ПРН 18. Дотримуватися принципу «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності.

PLO 11. Ability to prepare and present the results of scientific research at conferences of various levels.

PLO 12. Ability to carry out professional activities through social interaction based on humanistic and ethical principles, and to adhere to communication norms in professional interaction with colleagues, management, and the academic community.

PLO 13. Ability to make decisions regarding the planning and organisation of certain types of scientific and educational work and to take responsibility for the results.

PLO 14. Ability to use oral and written communication skills in a foreign language: to analyse professional texts in a foreign language; to translate foreign-language professional sources; and to present the results of one's own scientific research at international academic events and in international scholarly journals.

PLO 15. Ability to contribute to the development of high moral qualities in higher education students.

PLO 16. Ability to comply with labour protection, fire safety, and sanitary and hygiene requirements when carrying out scientific and educational professional activities.

PLO 17. Responsibility for the objectivity and accuracy of published scientific results; adherence to the principles of academic integrity and to scientific and teaching ethics in professional activities.

PLO 18. Commitment to the principle of lifelong learning in order to continuously improve one's competitiveness.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам відповідно до кадрових вимог забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції.
Матеріальне-технічне забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам. Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 в чинній редакції, зокрема, використання бібліотечних фондів, електронного репозитарію, платформи дистанційного навчання університету (e- Campus) та інших інформаційних ресурсів.
7 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Згідно з двосторонніми угодами про співробітництво та меморандумами про співпрацю з установами, організаціями та підприємствами. Ці угоди передбачають визначення та погодження обсягу, переліку компетентностей та результатів навчання, які здобувач отримує під час практичної підготовки, а також через неформальну та інформальну освіту. Це забезпечує відповідність здобутих компетентностей вимогам майбутньої професійної діяльності.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується відповідно до угод щодо співробітництва, стажування та навчання між університетом та міжнародними установами, організаціями та підприємствами. Програми міжнародної мобільності сприяють набуттю здобувачами компетентностей та практичного досвіду, необхідних для присвоєння професійних кваліфікацій, з урахуванням європейських рамок кваліфікацій (зокрема, ESCO/EUROPASS)..

2. Структура освітньої складової освітньо-наукової програми (ОНП) доктора філософії

2.1 Перелік освітніх компонент освітньої складової ОНП

№ компонента	№ за навч. планом	Компонент освітньої програми (навчальна дисципліна, практика, атестація)	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр	Форма підсумкового контролю
1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (ОК)					
1.1. НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ					
OK1	1.1.01	Філософія науки та професійна етика	3.0	1	іспит
OK2	1.1.02	Педагогіка вищої школи	3.0	3	іспит
OK3	1.1.03	Іноземна мова наукового спілкування	3.0	1	іспит
OK4	1.1.04	Іноземне академічне письмо	3.0	2	іспит
OK5	1.1.05	Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності	3.0	1	залік
OK6	1.1.06	Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок	3.0	2	іспит
OK7	1.1.07	Сучасна світова культура	4.0	1	іспит
OK8	1.1.08	Провідні напрями сучасного культурологічного знання	4.0	1	іспит
OK9	1.1.09	Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень	4.0	2	іспит
OK10	1.1.10	Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії	4.0	3	іспит
OK11	1.1.11	Поетика культури	4.0	2	іспит
	Разом		[Сума кредитів ОК] 38		

1.2. ПРАКТИКИ (П)					
П1	1.2.01	Педагогічна практика	2.0	[Номер семестру]	Залік
1.3. ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ (А)					
А1	1.4.01	Кваліфікаційний іспит		4	Іспит
А2	1.4.02	Публічний захист дисертації		8	Захист
Разом			40		
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (ВК)					
ВК1	2.01	Вибіркова дисципліна 1	5.0	3	Залік
ВК2	2.02	Вибіркова дисципліна 2	5.0	3	Залік
ВК3	2.03	Вибіркова дисципліна 3	5.0	4	Залік
ВК4	2.04	Вибіркова дисципліна 4	5.0	4	Залік
	Разом		20		
Загальний обсяг освітньої складової			60		

1.2. Практична підготовка

Практична підготовка здобувачів ступеня доктора філософії є невід'ємною частиною освітньо-наукової програми і спрямована на закріплення теоретичних знань та формування практичних навичок, необхідних для майбутньої наукової та викладацької діяльності.

Мета практичної підготовки:

- **Опанування:** сучасною методологією та методиками наукових досліджень.
- **Набуття:** досвіду проведення самостійного наукового дослідження.
- **Оволодіння:** навичками підготовки наукових публікацій, доповідей та презентацій.
- **Формування:** педагогічних навичок для проведення занять у закладах вищої освіти.

Організація та види практичної підготовки:

1. **Науково-дослідна практика:** Проводиться протягом усього періоду навчання в аспірантурі, інтегрована в наукову складову. Вона передбачає безпосередню роботу над дисертаційним дослідженням, збір та аналіз емпіричного матеріалу, роботу з літературними джерелами та підготовку наукових публікацій.
2. **Педагогічна практика:** Обов'язковий компонент, що передбачає проведення семінарських, практичних занять та/або лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) та/або другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг та зміст педагогічної практики визначається індивідуальним навчальним планом аспіранта.

Результати практики:

- **Наукові:** Оформлення розділів дисертації, підготовка та публікація наукових статей, апробація результатів на конференціях.
- **Педагогічні:** Розробка методичних матеріалів, проведення занять, підготовка до викладацької роботи.

2.3. Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти є обов'язковою процедурою, що завершує освітньо-наукову програму та має на меті встановлення відповідності набутих ними компетентностей та результатів навчання вимогам освітньої програми, а також готовності до проведення самостійних наукових досліджень. Присудження ступеня доктора філософії здійснюється у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

2.3.1. Форми атестації

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі **публічного захисту дисертації** та **кваліфікаційного іспиту**, відповідно до індивідуального навчального плану та програми.

- **Дисертація** — це самостійне наукове дослідження, що містить нові науково-обґрунтовані результати, які мають теоретичне або/та практичне значення, і спрямоване на розв'язання актуальної наукової проблеми у межах спеціальності.
- **Кваліфікаційний іспит** — це комплексна перевірка теоретичних знань та розуміння методології досліджень, що відображає досягнення програмних результатів навчання, визначених цією

освітньо-науковою програмою.

Допуск до атестації надається лише за умови повного та успішного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану та програми.

2.3.2. Вимоги та процедура захисту дисертації

Дисертація має демонструвати здатність здобувача до проведення оригінального, самостійного наукового дослідження.

- **Вимоги до змісту:** Робота повинна містити актуальність проблеми, чітке формулювання мети, завдань, об'єкта і предмету, опис методології дослідження, отримані результати, їх апробацію та обґрунтовані висновки.
- **Вимоги до оформлення:** Робота оформлюється згідно з вимогами, затвердженими вченою радою закладу вищої освіти.
- **Академічна доброчесність:** До захисту допускаються лише роботи, виконані здобувачем самостійно. Кожна робота проходить перевірку на плагіат, а її електронна версія оприлюднюється в репозиторії університету до захисту.
- **Процедура:** Захист відбувається публічно перед разовою спеціалізованою вченою радою. Здобувач повинен чітко й аргументовано презентувати результати дослідження, відповісти на запитання та виступити з доповіддю, що відображає основні положення дисертації.

2.3.3. Вимоги та процедура кваліфікаційного іспиту

Кваліфікаційний іспит спрямований на перевірку досягнення ключових програмних результатів навчання, пов'язаних із загальними та фаховими компетентностями.

- **Зміст:** Програма кваліфікаційного іспиту включає обов'язкові освітні компоненти, що формують професійні компетентності здобувача.
- **Форма проведення:** Іспит може проводитись в усній або письмовій формі, а також у форматі захисту есе чи презентації.

2.3.4. Забезпечення безбар'єрного середовища під час атестації

Університет створює безбар'єрне середовище для здобувачів з особливими освітніми потребами.

- **Індивідуалізація:** Забезпечується адаптація процедури атестації (додатковий час, альтернативні формати завдань, використання асистивних технологій) відповідно до індивідуальних потреб здобувача, що підтверджуються відповідними документами.
- **Інституційна підтримка:** За потреби, призначається координатор для супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами на всіх етапах атестації.
- **Організаційно-правове забезпечення:** Умови адаптації фіксуються рішенням кафедри, забезпечуючи конфіденційність, етичність та повагу до особистості здобувача.

2.4. Формування індивідуальної освітньо-наукової траєкторії

Освітньо-наукова програма передбачає можливість формування здобувачем вищої освіти індивідуальної освітньо-наукової траєкторії (ІОНТ), що є його персональним шляхом реалізації дослідницького та особистісного потенціалу. Цей механізм спрямований на задоволення потреб та інтересів здобувачів та реалізується через розробку індивідуального навчального плану та програми.

Ключові елементи індивідуальної освітньо-наукової траєкторії:

- **Вибір навчальних дисциплін:** Здобувач має право обирати дисципліни з каталогу вибіркових дисциплін, що пропонуються для поглиблення знань з обраної спеціальності, методології досліджень або міждисциплінарних напрямів.
- **Вибір наукового керівника та теми дисертації:** Здобувач має право обрати наукового керівника та тему дисертації з урахуванням напрямів його наукових досліджень та власних інтересів.
- **Планування наукової роботи:** ІОНТ включає графік проведення наукового дослідження, підготовки наукових публікацій, участі в конференціях та стажуваннях, що є ключовими для підготовки дисертації.

Порядок формування та реалізації ІОНТ:

1. **Розробка:** На основі освітньо-наукової програми здобувач під керівництвом наукового керівника розробляє індивідуальний навчальний план та програму, яка включає освітню та наукову складові.
2. **Затвердження:** Індивідуальний навчальний план та програма затверджуються на засіданні кафедри та/або вченої ради факультету.
3. **Виконання та звітування:** Здобувач щорічно звітує про виконання

індивідуального плану.

Результати навчання, отримані в рамках програм академічної мобільності, можуть бути перезараховані як частина освітньої програми за рішенням вченої ради факультету.

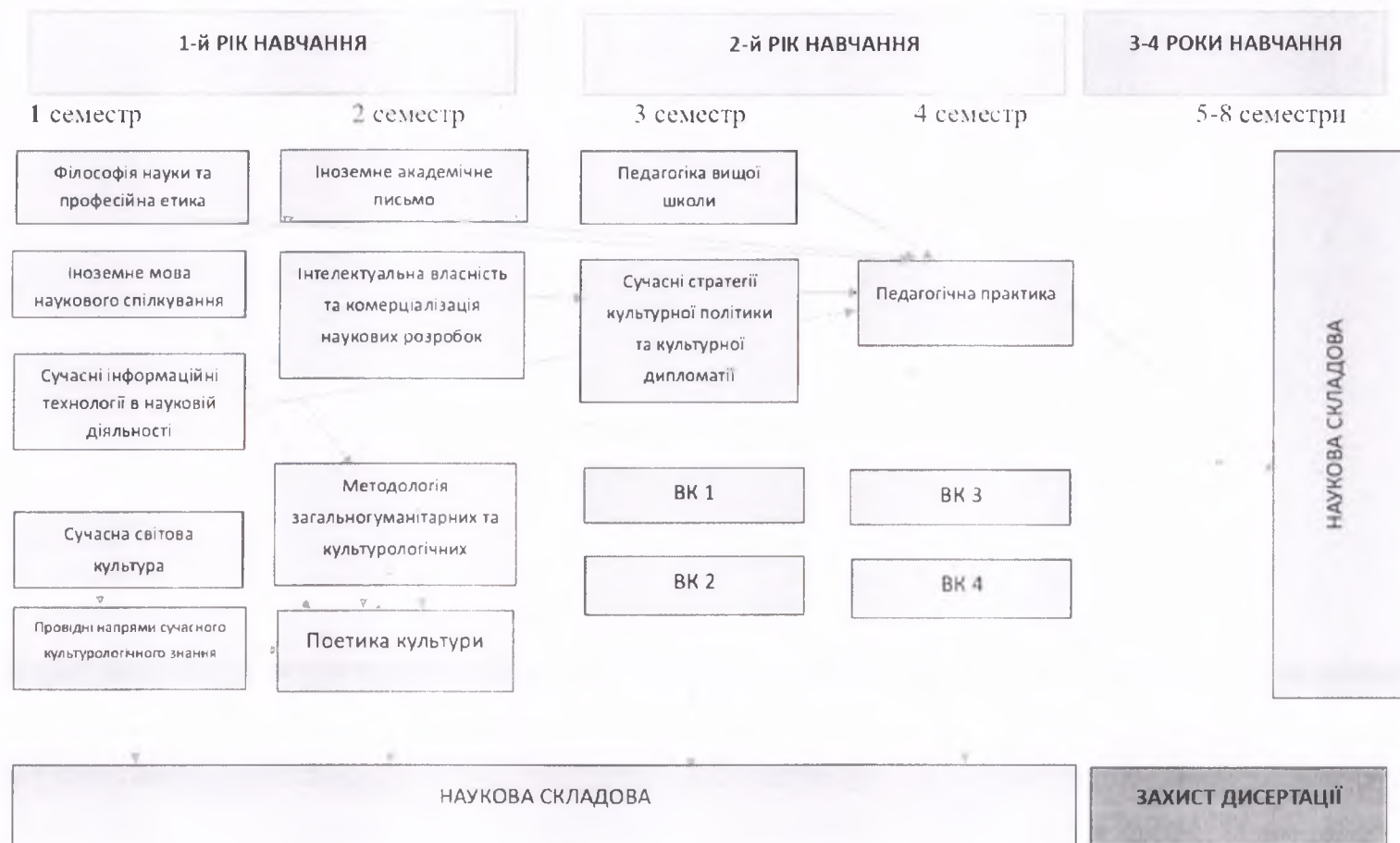
2. Наукова складова

Наукова складова освітньо-наукової програми не вимірюється в кредитах ЄКТС і є ключовим компонентом підготовки доктора філософії. Вона включає:

- **Проведення власного наукового дослідження**, що має теоретичне та/або прикладне значення. Результатом дослідження є дисертаційна робота.
- **Підготовку та публікацію наукових праць** у вітчизняних та міжнародних рецензованих виданнях, які відображають основні результати дисертації.
- **Виступи на наукових конференціях, семінарах, круглих столах** з апробацією результатів дослідження.
- **Підготовку звітів** про виконання індивідуального плану наукової роботи аспіранта.

Оцінювання наукової складової здійснюється на основі щорічних звітів аспіранта та результатів публічного захисту дисертації.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4. Зведена таблиця відповідності дисциплін до результатів навчання (ПРН) та відповідних до них компетентностей:

Таблиця відповідності дисциплін до результатів навчання (ПРН) та відповідних до них компетентностей

Шифр освітньої компоненти	Результати навчання (ПРН)	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні компетентності (СК)
ОК1	ПРН6, ПРН8, ПРН12, ПРН13, ПРН 15, ПРН17, ПРН18	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК9	СК4, СК9
ОК2	ПРН2, ПРН5, ПРН7, ПРН10, ПРН12, ПРН13, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18	ЗК6, ЗК7, ЗК9	СК7, СК8
ОК3	ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН18	ЗК4, ЗК9	СК4, СК8
ОК4	ПРН11, ПРН12, ПРН14, ПРН17	ЗК4, ЗК9	СК4, СК8
ОК5	ПРН8, ПРН9, ПРН18	ЗК2, ЗК5	СК3, СК4, СК8
ОК6	ПРН8, ПРН13, ПРН17, ПРН18	ЗК3, ЗК8	СК3, СК4, СК8
ОК7	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН18	ЗК3, ЗК6, ЗК8	СК1, СК2, СК5, СК6, СК9

OK8	ПРН1, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН18	ЗК3, ЗК8	СК1, СК3, СК5, СК9
OK9	ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН11, ПРН17, ПРН18	ЗК6	СК2, СК4, СК5, СК6
OK10	ПРН4, ПРН6, ПРН9, ПРН12, ПРН18	ЗК2, ЗК7, ЗК8	СК3, СК9
OK11	ПРН1, ПРН6, ПРН7	ЗК1, ЗК3, ЗК8	СК2, СК5, СК9

5 Матриця (Компетентності-Компоненти):

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Назва освітньої компоненти	№ освітньої компоненти	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	
Філософія науки та професійна етика	1.1.01	+	+	+			+	+		+				+						+
Педагогіка вищої школи	1.1.02						+	+		+							+	+		
Іноземна мова наукового спілкування	1.1.03				+					+				+					+	
Іноземне академічне письмо	1.1.04				+					+				+					+	
Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності	1.1.05		+			+							+	+					+	
Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок	1.1.06			+					+				+	+					+	
Сучасна світова культура	1.1.07			+			+		+		+	+			+	+				+
Провідні напрями сучасного культурологічного знання	1.1.08			+					+		+		+		+					+
Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень	1.1.09						+					+		+	+	+				
Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії	1.1.10		+					+	+				+							+
Поетика культури	1.1.11	+		+					+			+			+					+

7. Опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми

Метою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукової програми (ОНП) «Культурологія» є **гарантування відповідності її змісту та якості стандартам вищої освіти та постійне вдосконалення підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів**. Система базується на принципах прозорості, об'єктивності та залучення всіх зацікавлених сторін.

7.1. Критерії оцінювання якості ОНП

Оцінка якості освітньо-наукової програми здійснюється за такими ключовими критеріями:

- **Наукові та освітні досягнення здобувачів вищої освіти:** Аналіз показників успішності, результатів атестації, якості наукових досліджень та дисертаційних робіт.
- **Актуальність змісту ОНП:** Відповідність програмних результатів навчання, змісту освітніх компонентів та наукової складової сучасним вимогам **наукової спільноти**, тенденціям розвитку галузі та міжнародним стандартам підготовки наукових кадрів.
- **Задоволеність стейкхолдерів:** Результати щорічних анонімних опитувань здобувачів, випускників, **наукових керівників та представників наукових установ і роботодавців**.
- **Кваліфікація та ефективність науково-педагогічних працівників:** Моніторинг підвищення кваліфікації, участі в науково-дослідній діяльності, **публікаційної активності** (у тому числі в наукометричних базах даних) та професійному розвитку.

7.2. Механізми забезпечення та вдосконалення якості

Для постійного вдосконалення ОНП застосовуються такі механізми:

- **Зворотний зв'язок:** Регулярний збір та аналіз відгуків від здобувачів, випускників, наукових керівників, рецензентів та членів робочої групи.
- **Моніторинг:** Щорічний аналіз результатів освітнього процесу, показників динаміки наукових досліджень та публікаційної активності.
- **Періодичний перегляд ОНП:** Проводиться щороку повний перегляд освітньої програми, що ґрунтується на аналізі зібраних даних, **аналізі міжнародних практик підготовки докторів філософії та рекомендаціях наукової спільноти**.

- **Публічне звітування:** Результати моніторингу та перегляду ОІШІ, а також **результати атестації (захисту дисертацій)** публікуються на офіційному вебсайті університету, що забезпечує відкритість та прозорість процесу.

8. Перелік нормативних документів, на яких базується ОНП «Культурологія»

А. Офіційні документи:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standartiv-vyshchoi-osvity>
7. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми. URL: <https://naqa.gov.ua/2024/12/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%8F%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%89%D0%BE/>
8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text>
9. Положення про освітні програми у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля. URL: <https://snu.edu.ua/index.php/informatsijna-kartka-dokumenta-37/>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>

Б. Корисні посилання:

1. **Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).** URL: <https://naqa.gov.ua/2020/02/%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8/>
2. **International Standard Classification of Education ISCED, 2011.** URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED))
3. **International Standard Classification of Education: Fields of education and training, 2013 (ISCED-F 2013).** URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235049>
4. **Manual to Accompany the International Standard Classification of Education, 2011.** URL: https://www.oecd.org/en/publications/isced-2011-operational-manual_9789264228368-en.html
5. **EQF, 2017 (Європейська рамка кваліфікацій).** URL: <https://europass.europa.eu/uk/european-qualifications-framework-eqf>
6. **QF EHEA, 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО).** URL: <https://eha.info/page-qualification-frameworks>
7. **Класифікація ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations).** URL: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/skills-jobs/european-skillscompetences-qualifications-and-occupations-esco_en